

I DETTA NYHETSBRUV

- [Byanätsforum ska erbjuda något för alla](#)
- [En bredbandsmarknad i förändring](#)
- [Bredbandskoordinatorer i hela landet](#)
- [Datum klart när stöd kan ges](#)
- [Ministercitaten](#)
- [Frågor och svar](#)
- [Potentialen i Ledningskollen](#)
- [Nu startar nyckeltalssammanställningen](#)
- [Söktryckskoll](#)
- [Bredbandspengar hos tillväxtverket](#)
- [Kommersiella planeringsverktyg, gratis](#)
- [Över 200 byanät anslutna](#)
- [Nätfokus – frågor till ett byanät](#)

Byanätsforum ska erbjuda något för alla

Arbetet med uppbyggnaden av Byanätsforum fortsätter. Ytterligare 50 byanät har valt att ansluta sig under maj månad vilket innebär att forumet nu samlar, i storleksordningen, 20 procent av Sveriges byanät. Ett kostnadsfritt medlemskap med förmåner borde dock locka fler. Ju fler vi blir desto mer ökar också den gemensamma erfarenheten och möjligheten att påverka. Hör gärna av er med förslag på hur forumet kan erbjuda mer och locka fler.

Nu publicerar vi löpande ”frågor och svar” på www.byanatsforum.se. Tveka inte att höra av dig om du har frågor eller delta i diskussionen på Facebook: <https://www.facebook.com/groups/byanatsforum/>

Under juli månad tar vi som arbetar med Byanätsforum semester och återkommer i augusti. Mejla oss på byanatsforum@bredbandsforum.se, men svar kan dröja. Ha en trevlig sommar!

Patrik Sandgren - Projektledare Byanätsforum

En bredbandsmarknad i förändring

Stark efterfrågan på fiber i Sverige

Post- och Telestyrelsen (PTS) har presenterat nya data från den svenska bredbandsmarknaden. Uppgifterna visar att marknaden fortsätter att utvecklas dynamiskt,

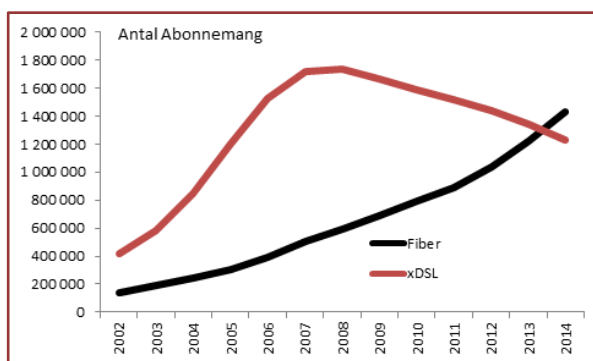
Tre faktorer har bidragit till att driva på den positiva utvecklingen:

1. **En starkare efterfrågan.** Antalet abonnemang med snabba hastigheter både uppströms och nedströms på minst 100Mbit/s fortsätter att öka. Bredbandsabonnemang via fiber uppgick vid årsskiftet till 1,4 miljoner stycken, en ökning med nära 20 procent. Fiber befäste därmed sin ställning som den vanligaste formen av fast bredband. Parallellt med detta har också abonnemang för mobilt bredband fortsatt att öka.
2. **En högre användning.** Allt fler saker kopplas upp. Detta har bidragit till att mängden överförd data i mobilnäten nu är över 365 000 terabyte. Allt fler kapacitetskrävande tjänster levereras också över bredbandet. Ett tecken på detta är att antalet abonnemang för ip-tv, en teknik som möjliggör ultrahög upplösning, ökat med 15 procent på årsbasis och nu passerat 800 000 abonnenter.

3. **En snabbare avveckling.** Samtidigt som höghastighetsanslutningar och kapacitetskrävande tjänster vinner terräng minskar också intresset för traditionella plattformar. Abonnemangen för såväl markbunden som satellitbaserad tv är nedåtgående. Utvecklingen är snarlik för det kopparbaserade telenätet där kunderna blir allt färre. Samtidigt minskar också telenätantalet abonnemang via ADSL, och uppgår knappt till 1 miljon abonnemang.

Figur. Antal abonnemang för fiber och xDSL, 2002-2014

Källa: PTS, 2015

Bredbandskoordinatorer i hela landet

Ett sammhållet ansvar gynnar landsbygden

Regeringen har fattat beslut om att införa bredbandskoordinatorer, det vill en resurs för att hålla ihop alla aspekter av bredbandsutbygganden. Koordinatorerna tillsätts på regional nivå och kommer att administreras av den aktör som har det regionala utvecklingsansvaret. I de flesta län är det synonymt med regionerna (landstingen).

Bredbandskoordinatorer har varit efterfrågat från en rad aktörer, inte minst byanäten som ofta upplever att det saknas någon som har ansvar, mandat och befogenhet på bredbandsområdet.

Regeringen har även fattat beslut om ett nationellt sekretariat, som blir en stödfunktion för bredbandskoordinatorerna. Det nationella sekretariatet ska tillhandahålla ett nätverk för bredbands-

koordinatorerna samt ansvara för koordinatorernas kompetensutveckling. Det ska upprättas av Post- och telestyrelsen (PTS) inom ramen för Bredbandsforums kansli.

För 2015 satsar regeringen totalt 15 miljoner kronor på bredbandskoordinatorer och respektive län beviljas 620 000 kronor för 2015.

Datum klart när stöd kan ges

10:e oktober kan ansökningar beviljas

I maj gav EU-kommissionen klartecken till svenska landsbygdsprogrammet för perioden 2014-2020, vilket innebär att regeringens aviserade satsning på 3,25 miljarder kronor till bredbandsutbyggnad nu kan bli verklighet. Sedan tidigare har EU-kommissionen godkänt Sveriges regionalfondsprogram, som innehåller ytterligare 1,2 miljarder kronor för bredbandsutbyggnad i norra Sverige.

Efter Kommissionens beslut återstår nu endast att få de svenska lagtexterna på plats. Enligt Jordbruksverkets information beräknas den föreskrift som styr bredbandsstödet träda i kraft 10:e oktober.

Notera dock att medel kommer att kunna betalas ut först när näten är färdigbyggda och slutrapporterade. Viss möjlighet till förskottsbetalning finns dock för att kunna klara likviditeten under projektiden.

Tentativ tidplan för bredbandsstödet

1. Regeringen presenterar en förordning:
Juni/Juli
2. Jordbruksverket presenterar föreskrifter
September/oktober
3. Beslut kan tas hos länsstyrelserna
10:e oktober

Ministercitatet

Samma möjligheter på landet som i staden

”...Digitaliseringen kan bidra till att skapa ett mer jämställt samhälle. Vi strävar efter ett samhälle där alla oavsett... var man bor ... ges samma möjligheter.”

IT-minister Mehmet Kaplan
Källa: Internetdagarna, 2014

Frågor och svar

Vilka avskrivningstider kan användas?

Byanätsforum tar kontinuerligt emot frågor från byanät runt om i Sverige. Frågorna rör allt från tips och information, till kunskap om regelverk. Flertalet frågeställare är dock primärt ute efter ett bollplank: någon att testa idéer mot och få tips.

För att ge en möjlighet till bollplank har Byanätsforum valt att börja publicera frågor som kommer in på Forumets digitala diskussionssida:

<https://www.facebook.com/groups/byanatsforum/>

En av de frågor som frekvent ställs är vilka avskrivningstider som kan användas på ett byanät. Avskrivningstakten handlar om att fördela kostnaden för anläggningstillgångarna över en rimlig tid, det vill säga över den tid som byanätet är i bruk.

Bedömningen ska dock baseras på en ekonomisk livslängd, vilket ska vara kortare än den tekniska. Syftet är att den dag tillgångarna är förbrukade eller behöver bytas ut ska de vara avskrivna.

Med utgångspunkt i ovanstående är den gängse rekommendationen att ha bokföringsmässig avskrivning som uppgår till:

- 20-30 år för den passiva utrustningen (fiber/kanalisation)
- Ca 5 år för den aktiva utrustningen (switchar och dylikt)

Figur. Kanalisation med god livslängd

Foto: Patrik Sandgren, 2015

För byanät bör det särskilt noteras att statliga stöd som ges för att just anskaffa tillgångar hanteras som en direktavskrivning på anläggningen. Det innebär att man *sänker* det bokförda anskaffningsvärdet.

Potentialen i Ledningskollen

Mer än en plattform för att hindra kabelbrott

Ledningskollen är ett verktyg som används av Sveriges ledningsägare för att förhindra avgrävningar i samband med markarbeten. Verktuget har starkt bidragit till att reducera kabelbrotten som medför stora kostnader för så väl enskilda aktörer som samhället som helhet.

Vad få känner till är att Ledningskollen även går att använda proaktivt för att få till stånd samförläggning. En fiberförening som planerar nätbyggnation kan således använda Ledningskollen för att ställa en direkt förfrågan till andra aktörer om samförläggning (det vill säga att dela grävkostnader). Det är också möjligt att lägga in bevakningar på områden som är av intresse för att på så sätt kunna flagga för andra aktörer att det finns en intresserad part om dessa planerar grävning.

Användning av Ledningskollen är kostnadsfritt för alla ledningsägare, inklusive byanät. Ledningskollen nås på www.ledningskollen.se, och har du frågor kontakta support@ledningskollen.se

Nu startar nyckeltalssammanställningen

Riktvärden, schabloner och rimliga kostnader

En av de vanligaste och mest återkommande frågorna som ställs till Byanätsforum är: "Hur mycket kostar det?". Svaret är lika självklart: "Det beror på". Sistnämnda är dock till föga hjälp för ansvariga i Sveriges fiberföreningar. I vårt digitala diskussionsforum på Facebook har en rad svar getts.

I syfte att försöka göra en mer komplett sammanställning av svar påbörjas nu arbetet med att göra en nyckeltalssammanställning. Tanken är att kunna samla riktvärden för de vanligaste kostnaderna vid bredbandsbyggnation och schabloner för drift och underhåll av byanät. Med en uppsättning nyckeltal torde det bli lättare för fiberföreningar att fatta beslut och bedöma sin ekonomiska situation. Tidigare pilotprojekt på området har blivit uppskattade.

Resultatet från arbetet kommer ge en fingervisning men aldrig kunna bli exakt. Förhoppningen är dock att det ska bli gott nog.

För att detta arbete ska bli som möjligt behöver vi er hjälp. Kom in med förslag på poster som vi bör inkludera.

Arbete kommer att inledas under sommaren 2015 och pågår under hösten. Tanken är att ta alla tillgängliga källor i beaktade. Vi räknar också med att skicka ut en förfrågan till alla Byanätsforums medlemmar.

"Vad kostar ett byanät"

Förlagan till nyckeltalssammanställningen för byanät publicerades år 2012. Rapporten finns tillgänglig på Byanätsforums hemsida under fliken "Informationsmaterial"

Söktryckskoll

Ca 400 ansökningar om bredbandsstöd

På en månad har antalet ansökningar om bredbandsstöd inom landsbygdsprogrammet ökat med 75 procent. Av de drygt 400 inkomna ansökningar är 60 procent från fyra län: Västra götaland, Halland, Skåne och Dalarna. Det är samtidigt påtagligt att det rör sig i hela landet.

En förklaring till ökningen är sannolikt att EU-kommissionen gett Sverige klartecken för bredbandsstöd och att

Tabell. Antal registrerade ansökningar för bredband inom landsbygdsprogrammet juni 2015

Län	Antal	Andel
V.Göta.L	130	33%
Skåne	42	11%
Dalarna	39	10%
Halland	35	9%
Östergötland	19	5%
Jönköping	19	5%
Västerbotten	18	5%
Västernorrland	18	5%
Värmland	14	4%
Kronoberg	10	3%
Gävleborg	10	3%
Blekinge	10	3%
Södermanland	6	2%
Jämtland	6	2%
Stockholm	5	1%
Norrbottnen	4	1%
Uppsala	4	1%
Västmanland	2	1%
Örebro	1	0%
TOTALT	392	100%

Källa: Jordbruksverket, 2015

Bredbandspengar hos Tillväxtverket

Bredbandsfrämjande möjligt i hela landet

Medan landsbygdsprogrammet innehåller stöd för utbyggnad av byanät finns det även inom strukturfonderna möjligheter att göra bredbandsprojekt. Totalt finns ca 1 miljard kr för som regionerna valt att satsa på bredband.

Strukturfonderna hanteras praktiskt i åtta regionala områden som vart och ett gör prioriteringar. I de tre nordligaste områdena är det tillåtet att använda strukturfondsmedel för bredbandsutbyggnad. I övriga fem områden går det dock att göra bredbandsfrämjande projekt. Det kan röra sig om att erbjuda stöd, hjälp och information. Några regionala områden har dock valt bort bredband. Detta är fallet i bland annat Östra Mellansverige, Västsverige och Stockholm.

Prioriteringen visar att när stödmedel inte öronmärks för bredband finns inga garantier för att satsningar ska vara möjliga även om många regioner väljer att göra egna satsningar.

Mer information om strukturfonderna finns på:

<http://eu.tillvaxtverket.se/bredband>

Tabell. Uppskattad budget till elektroniska tjänster inkl. bredband i Strukturfondsprogrammet 2014-2020 som hanteras av Tillväxtverket (Mkr)

Programområde	Budget för bla. bredband	Ingående områden
Övre Norrland*	90	Västerbotten, Norrbotten
Mellersta Norrland*	250	Jämtland och Västernorrland
Norra Mellansverige*	355	Gävleborg, Dalarna och Värmland
Östra Mellansverige	0	Uppsala, Västmanland, Sörmland, Östergötland och Örebro
Stockholm	0	Stockholm

Västsverige	0	Västra Götaland och Halland
Småland och öarna*	55	Jönköping, Kronoberg, Kalmar och Gotland
Skåne-Blekinge^	51	Skåne och Blekinge
Nationellt program	0	Nationellt

*=Utbyggnad av bredband tillåten. I övriga områden tillåts endast bredbandsfrämjande insatser.

Källa: Bredbandsforum, 2014

Kommersiella planeringsverktyg, gratis

Bra verktyg är A och O vid projektledning

Undan för undan som byanätsrörelsen förstärkts har också intresset från kommersiella aktörer ökat. Ett resultat av detta är att de idag erbjuder verktyg för att nätplanering och projektledning.

Genom enkla webbaserade gränssnitt kan fiberföreningar nu digitalt sköta grovprojektering, hantera medlemsregister och göra utskick. Tjänsterna tillåter dokumenthantering och materialet sparas i molnet och kan nås överallt.

Exempel på projekteringsverktyg

- Rala: <https://byggafiber.se/>
- Bynet: <http://ffhprojekt.se/>
- Zitius: <http://www.fibertillalla.se/>
- Fiberkartan: <http://fiberkartan.se/>

Över 200 byanät anslutna

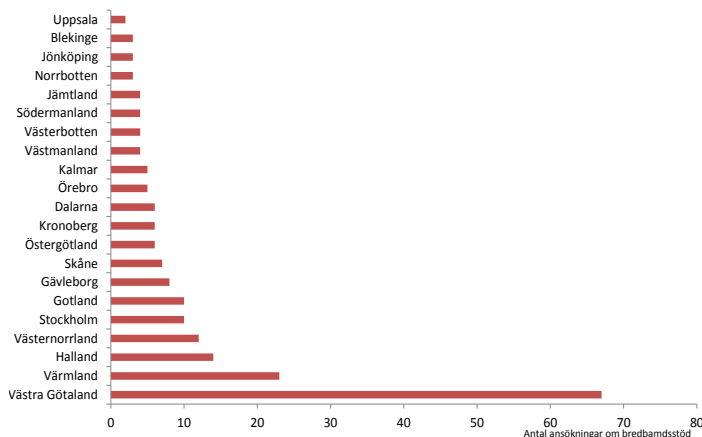
Allt fler fiberföreningar organiserar sig

Under de drygt tre månader som Byanätsforum varit verksamt har antalet medlemmar nu ökat till över 200. Detta innebär hårddraget att ca 20 procent av Sveriges fiberföreningar valt att ansluta sig. Medlemmar finns nu i samtliga av Sveriges län, men några är mer tongivande än andra. Anslutningsgraden av föreningar har varit särskilt hög i Västra götaland följt av Värmland och Halland.

Figur. Antal medlemmar i Byanätsforum per län, juni 2015

Källa: Byanätsforum, 2015

Nätfokus – frågor till ett byanät

Hulu fiber, kraftkällan i västSverige

Många fiberföreningar har avslutat byggnationen, andra står i färd med att börja. Den ekonomiska föreningen Hulu fiber tillhör den sistnämnda kategorin. I mer än 2,5 år har de enträget, målmedvetet och strategiskt arbetat för att få ett fibernät på plats och därmed möjlighet till fungerande bredband. En av de drivande i arbetet är Ulrika Andersson som initierade arbetet.

Foto: Ulrika Andersson, 2015

Vad fick er att börja planera för ett eget bredbandsnät?

För många år sen lovade jag mina barn att vi skulle skaffa högre hastighet på bredband för att kunna spela datorspel. Så jag ringde till Telia gång på gång, men någon utbyggnad av vår telestation med 0,25 Mbit hastighet var inte i sikte. Inte då, och inte nu och inte i framtiden.

Mobilt bredband var inte heller att tänka på med tanke på den dåliga täckning vi har här. När jag sen fick höra talas om "fiber" så tog jag mod till mig och ringde kommunens IT-samordnare och fråga när vi skulle få fiber. "Det är bara att starta fiberförening och gräva själva" var svaret jag fick och så blev jag ivägskickad på studiebesök på ett möte hos TKF fiber, en väloljad maskin för fiberutbyggnad med massor av kompetenta personer. Det hade allt på plats och koll. Jag gick därifrån i förskräckelse: "det här klarar jag bara inte, inte en chans!"

Till hösten samma år skulle min son göra ett projektarbete i gymnasiet och jag tänkte att han som ämne kunde ta att i alla fall försöka starta igång en fiberförening. Kolla intresset bland folk i trakten och se om det fanns underlag. Så kanske man kunde hitta någon person som ville driva det hela.

Sagt och gjort, han bjöd in boende i vårt telestationsområde till ett möte och tog dit "gästföreläsare" som berättade kort om fiber och fiberföreningar. Det visade sig att det var fler än vi som hade dålig mobiltäckning och långsamt bredband. Medvetenheten var stor om att vår telestations tid snart är ute, så när kvällen var slut var en fiberförening bildad. Vår bygd behöver fiber.

Hur långt har ni kommit idag?

Vi väntar på möjlighet att få stöd. Och under tiden vi gör det, så passar vi på att tillsammans med våra grannföreningar städa trakten och se till att alla fastigheter får möjlighet till anslutning någonstans.

Redan något halvår efter att vår förening bildats, började vi förstå att vi med våra 150 hushåll var i minsta laget för en förening, så vi bjöd in grannområdet också. Sen fick vi plocka med några

fastigheter som hade hamnat mittemellan oss och grannföreningar i öster. När sedan stadsnätet åtog sig halva grannföreningen i sydväst, adopterade vi även det överblivna området där.

Tillsammans med våra grannföreningar har vi idag fångat upp alla överblivna fastigheter såväl söder som väster och öster om oss. Vi får bara ett försök, nätet kan inte byggas om, det måste bli rätt!

Vi har skickat in en ansökan till Länsstyrelsen (om bredbandsstöd inom landsbygdsprogrammet) och håller på att skriva anslutningsavtal med medlemmar. Därtill har vi gjort en enkel projektering, försökt förstå hur vi ska formulera en upphandling och sätta ihop ett markavtal. Målet är att efter över två och ett halvt års väntan på bidraget äntligen få starta byggnationen.

Figur. Planerad fiber i Ljushult med omnejd

Källa: www.hulufiber.se

Vad har varit den största utmaningen?

För det första är så är vi amatörer. Vi kan varken bidragssystem, grävteknik, fiberteknik, försäljartaktik mot medlemmar, avtalsrätt, skatteregler eller upphandling.

För det andra så behöver vi kunna allt. De som kommer nya i föreningen tror att allt är busenkelt och att det bara är att koppla in sig på en fiberledning. Det är sällan så enkelt.

För det tredje så är det svårt med lärande. Förutsättningarna ändras löpande. När vi frågar föreningar som redan är klara, så kan vi inte vara säkra

på att det är samma regler som gäller nu. Lägg därtill att olika leverantörer och aktörer ger olika besked

Just nu är det svårt att förklara för medlemmarna vad vi håller på med, varför vi inte sätter igång och gräver. Det är svårt att hålla intresset uppe när inget händer. Och vad gör vi om vi inte får bidrag.

Vilka är de viktigaste lärdomarna till andra byanät?

Den viktigaste lärdomen är att det här med fiberförening faktiskt är kul och gör skillnad. Det finns dock tre tips på vägen:

Mitt första tips är att utgå ifrån att alla föreningar har olika förutsättningar och olika utmaningar. Hur arbetet kan bedrivas är också beroende av vilka kompetenser och personer som finns i föreningen.

Mitt andra tips är att fråga kommunen, andra föreningar, länsstyrelsen och leverantörer. Lyssna, fråga någon annan, fråga igen. I slutändan är det dock föreningen själva som måste göra ett val. Oavsett valet, glöm inte att informera medlemmarna!

Mitt tredje tips är att ställa in sig på att det inte blir som man tror. Vi har exempelvis haft lätt att få med "de äldre", de som vet vad införandet av el betydde för bygden. Dom förstår att bygden behöver fiber och dom vet att vi själva måste hjälpas åt för att få det. Utländska sommarstugeägare går med för att kunna sätta upp webbkameror och hålla koll. De yngre har dock valt att inte gå med. De tar för givet att det ska lösa sig ändå.

Jag skulle också vilja framhålla Coompanion. De har haft en fantastisk bra momsinformation som förklarar varför vi ska vara ekonomisk förening och därigenom kunna dels dra momsen, dels ha möjlighet att betala tillbaka insatsen till medlemmarna om föreningen får likviditetsöverskott. En genialiskt enkel och elegant lösning!

Vad är nästa steg?

Vi har snart årsmöte. Jag hoppas på mycket diskussioner och frågor från medlemmarna. I sommar ska vi skicka ut herrarna i vår "gubbaliga" som ska

prata med markägare och försöka hitta smarta grävvägar. Den där upphandlingen måste vi också få ihop. Personligen hoppas jag fortfarande att vi ska kunna komma igång och gräva i höst, men det hoppet är inte stort och det är inte många som delar det med mig.

Så, det började med att jag ville ha högre hastighet från Telia för att mina barn ville spela datorspel och slutar med en fiberförening och ett fibernät planerat till 11 mil. Det blir inte som man tror.

Om Byanätsforum

Byanätsforum är ett initiativ från regeringens Bredbandsforum. Målet med Byanätsforum är att förenkla för byanäten i Sverige.

Om nyhetsbrevet

I nyhetsbrevet samlar Byanätsforums nyheter om arbetet med bredband på landsbygden

Har du fått nyhetsbrevet från byanatsforum@bredbandsforum.se?

Vill du inte ha det framöver vänligen hör av dig till byanatsforum@bredbandsforum.se